

CYNHYRCHWYR CIG OEN AC EIDION CYMRU CYF

CYLCH^{lythyr}

GWANWYN 2022

Safonau FAWL wedi'u diweddarau

Bob tair blynedd, mae Cynhyrchwyr Cig Oen ac Eidion Cymru Cyf (WLBP) yn adolygu'r safonau ar gyfer cynllun Gwarant Fferm Da Byw Cymru (Farm Assured Welsh Livestock FAWL) mewn cydweithrediad â rhanddeiliaid eraill, gan gynnwys cynlluniau sicrwydd cig eidion a chig oen yng ngweddill y DU. Mae safonau newydd FAWL (a fydd yn dod i rym o 1af Mai 2022) newydd gael eu cyhoeddi. Gellir dod o hyd iddyn nhw yn <https://www.wlbp.co.uk/>. **Nodir y newidiadau o'r safonau blaenorol yn y pamffled amgagedig.**

Mae nifer o newidiadau o fersiwn 2018, rhai ohonynt yn adlewyrchu'r angen i gynnal safonau amgylcheddol da ynghyd ag ystyriaeth o ran datblygu rheoleiddio amgylcheddol, eraill i fodloni gofynion datblygol defnyddwyr. Ond mae'n debyg mai'r prif newid, serch hynny, yw'r cais am i holl aelodau FAWL weithio gyda'u milfeddyg er mwyn amcangyfrif y defnydd o wrthfotigau ar y fferm (gan gynnwys y defnydd o Wrthfotigau â Blaenoriaeth Uchaf o Bwysigrwydd (HP-CIAs), os o gwbl) gan ddefnyddio gwefan Farm Records WLBP, cyfrifo a chofnodi'r canlyniad mewn miligramau fesul cilogram o anifail (mg y kg), sef paramedr safonol cytunedig y diwydiant. Mae milfeddygon yn defnyddio'r offeryn cofnodi hwn oddi ar y we ar ran y ffermwr. Nid yw'n gofyn am unrhyw ofynion cofnodi ychwanegol o ran y ffermwr ond mae angen trafodaeth â milfeddyg y fferm, a gall hyn ddigwydd ar-lein neu dros y ffôn, os oes angen.

Mae hon yn fenter hynod bwysig. Mae ymwrthedd gwrthficrobaidd (AMR) yn enwedig ymwrthedd i wrthfotigau yn ddatblygiad pryderus iawn sydd wedi arwain at farwolaeth llawer o bobl wrth i rai gwrthfotigau pwysig iawn ddod yn fwyfwy aneffeithiol. Mae Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) wedi datgan bod AMR yn un o'r 10 bygythiad iechyd cyhoeddus byd-eang mwyaf sy'n wynebu dynoliaeth. Dywedodd Dr Susan Hopkins, prif gynghorydd meddygol Asiantaeth Diogelwch Iechyd y DU yn ddiweddar fod AMR yn "bandemig cudd" tra bod adroddiad yn The Lancet a gyhoeddwyd ym mis Ionawr yn nodi bod mwy na 1.2 miliwn o bobl wedi marw ar draws y byd yn 2019 o heintiau a achosir gan bacteria sy'n gwrthsefyll gwrthfotigau. Mae gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru gynlluniau i ymdrin ag ymwrthedd gwrthficrobaidd mewn anifeiliaid a'r amgylchedd: mae copi o gynllun Llywodraeth Cymru ar gael yn: <https://gov.wales/antimicrobial-resistance-animals-and-environment-implementation-plan>

Un o'i bum nod allweddol yw ceisio dod o hyd i ffyrdd o "Gasglu/mesur gwybodaeth am ddefnydd o wrthfotigau rhywogaeth-benodol ar lefel fferm yn achos pob prif rywogaeth o anifeiliaid fferm yng Nghymru." Bydd y fenter

hon yn gwneud yr union beth hwnnw ar ran cynhyrchwyr cig eidion, cig oen a llaeth.

Mae'r rhesymau dros ymwrthedd gwrthficrobaidd anifeiliaid a'r amgylchedd (AMR) yn niferus ac amrywiol ac yn cynnwys y gorddefnydd gan fodau dynol a gor-ragnodi gan feddygon, a hynny ar draws y byd. Un ffactor cyfrannol a roddir yw gorddefnydd mewn ffermio, yn enwedig systemau cynhyrchu dwys. Mewn trafodaethau gyda'r gadwyn cyflenwi cig a'r llywodraeth, mae WLBP bob amser wedi dadlau bod ffermwyr da byw Cymru yn defnyddio cyn lleied â phosibl o wrthfotigau ac yn gwneud hynny mewn modd cyfrifol. Yn anffodus, nid oes ateb i'r ateb parod, "Profwch hynny": nid yw'r data ar gael ar unwaith ar draws y diwydiant. Mae angen i ni a sefydliadau ffermio eraill gael y wybodaeth hon er mwyn darparu tystiolaeth i ddefnyddwyr, y gadwyn gyflenwi a'r llywodraeth er mwyn dangos bod cynhyrchwyr cig a llaeth yn defnyddio gwrthfotigau'n ddiogel ac yn gyfrifol. Os na allwn wneud hynny, bydd y rhai sy'n bychanu hyn yn amharu ar hyder defnyddwyr tra bydd y llywodraeth yn penderfynu atal ffermwyr rhag cael mynediad at wrthfotigau sy'n hanfodol ar gyfer cynhyrchu da byw.

Mae'r fenter hon felly yn bwysig iawn; yn ôl pob tebyg hon yw'r fenter bwysicaf gan FAWL ers ei sefydlu. Mae angen i ffermwyr gydysnio â'r safon newydd hon er mwyn cael y data ar y defnydd cyfrifol o wrthfotigau. Mae'n hollbwysig bod pob aelod yn ymuno, hyd yn oed os mai prin iawn yw eu defnydd o wrthfotigau (os o gwbl), oherwydd mae angen i ni roi'r darlun llawn. Ni ryddheir unrhyw ddata ar unrhyw ddefnydd o wrthfotigau gan ffermwyr unigol ond byddwn yn cyfuno data er mwyn cyfrifo'r defnydd cyffredinol cyfartalog a'r defnydd cyfartalog gan wahanol fathau neu feysydd ffermio a fydd yn arf meincnodi gwerthfawr.

Rydym yn sylweddoli y gallai hyn fod yn faich ychwanegol ond bydd y gost i'r diwydiant, o (a) colli mynediad at gyffuriau pwysig (b) colli defnyddwyr cig a llaeth, yn uchel ac mae angen inni fod yn rhagweithiol er mwyn osgoi hynny. Mae gennym stori gadarnhaol i'w hadrodd. Helpwch ni i'w hadrodd.

Rhagor o wybodaeth am AMR:

Os hoffech ragor o wybodaeth am ymwrthedd gwrthficrobaidd a sut mae ffermio'n mynd i'r afael â'r mater, ewch i wefan Cynghrair Defnydd Cyfrifol o Feddyginiaethau mewn Amaethyddiaeth (Responsible Use of Medicines in Agriculture RUMA) yn <https://www.ruma.org.uk/>

Mae rhagor o wybodaeth am raddfa fyd-eang yr her ar gael ar wefan Sefydliad Iechyd y Byd yn <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/antimicrobial-resistance>

Am fwy o wybodaeth am raglen Cofnodion Fferm cysylltwch ar healthplan@wlbp.co.uk neu (01970) 636688

<https://farmrecords.wlbp.co.uk/WLBP/Default.aspx>

Cofnodion Fferm WLBP Farm Records

@WLBPProducers

WLBPProducers

Awgrymiadau Cydymffurfio FAWL

Cofnodion electronig/Gwaith papur:

- Er mwyn i chi allu cadw'r cofnodion gofynnol mewn un lle, defnyddiwch ein templedi sydd ar gael yn llyfr Cofnodion Rheoli a Meddygaeth FAWL.
- Fel arall, gallwch chi fanteisio ar y cyfleuster Cofnodion Fferm sy'n gadael i chi fewnbynnu unrhyw gofnodion FAWL ar-lein.
- Sicrhau bod polisïau fel yr adolygiad Iechyd a Lles Anifeiliaid Blyneddol a'r Cynllun Iechyd wedi cael eu hadolygu o fewn y 12 mis diwethaf.

Storio tanwydd:

Dylai eich tanc tanwydd gydymffurfio â gofynion Rheoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli Llygredd) (Storio Olew) (Cymru) 2016. I gael arweiniad pellach ewch i <https://gov.wales/sites/default/files/publications/2019-06/oil-storage-rialachr.pdf>

Siediau a bwyd anifeiliaid:

Gan fod nifer helaeth o dda byw o dan do ar hyn o bryd, mae'n werth gwirio a oes unrhyw beryglon a allai achosi niwed i stoc. Gwiriwch fod yr ardaloedd storio bwyd a bwydo anifeiliaid yn lân, yn daclus a dim arwydd o halogiad.

Adnabod

A yw'r da byw ar y daliad wedi'u tagio yn unol â'r ddeddfwriaeth berthnasol?

Trosglwyddo a chludo da byw:

Er mwyn sicrhau diogelwch eich hun a'r anifeiliaid, gwiriwch fod y cyfleusterau trin da byw a'r trelars yn addas at y diben ac nad ydynt yn peri unrhyw risg o anaf.

Os oes unrhyw ymholiadau, mae croeso i chi gysylltu â ni: info@fawl.co.uk (01970) 636688

Aelodau newydd o staff

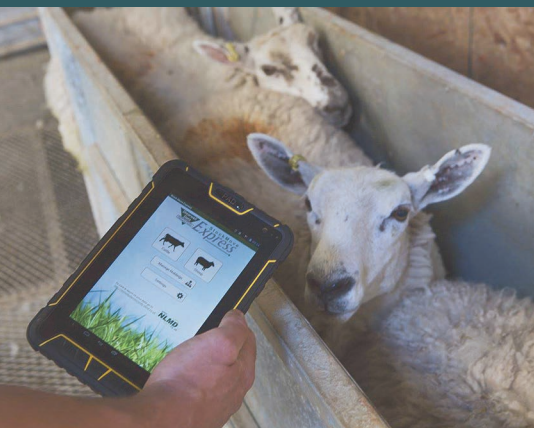
Mae **Grace Rees Jones** yn byw ar fferm gwartheg Biff a Defaid deuluol ger Llanidloes, Powys. Bydd hi'n gweithio'n llawn amser ar brosiect Arwain DGC fel Cydlynnydd y Prosiect Defnydd Gwrthfotig ar gyfer Canolbarth Cymru. Astudiodd ym Mhrifysgol Aberystwyth lle graddiodd gyda gradd mewn Amaethyddiaeth gydag Astudiaethau Busnes.

Merch ffermwr llaeth o Sir Benfro yw **Marged Simons**. Bydd hi'n gweithio'n rhan amser ar brosiect Arwain DGC fel Cydlynnydd y Prosiect Defnydd Gwrthfotig ar gyfer De Cymru. Yn ei hamser hamdden,

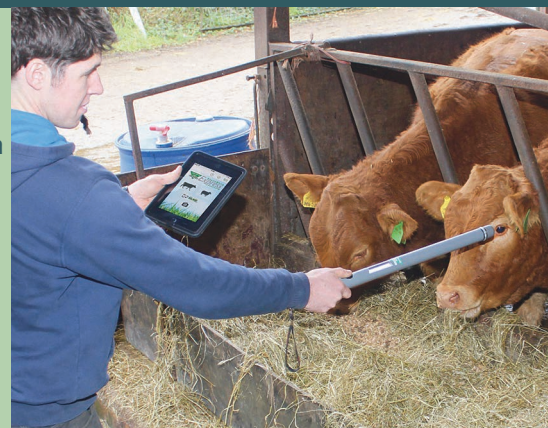
mae Marged yn mwynhau cystadlu gyda'i merlod a'i chobiau Cymreig ac mae'n weithgar gyda'r Ffermwyr Ifanc yn Sir Benfro a Chymdeithas Amaethyddol Sir Benfro.

Mae **Sion Ifans** yn ffermwr gwartheg biff a defaid o Lanymawddwy, canolbarth Cymru a bydd yn gweithio'n rhan amser ar brosiect Arwain DGC fel Cydlynnydd y Prosiect Defnydd Gwrthfotig Gogledd Cymru. Mae Sion wedi bod yn gysylltiedig â WLBP o'r blaen ar y cyfleuster Cofnodion Fferm a bydd yn parhau yn bwynt cyswllt ar gyfer y rhaglen.

Meddalwedd Cofnodion Fferm WLBP ar-lein ar gael i aelodau WLBP (FAWL, Cynllun Llaeth, ac Organig Cymru)

- Modd cysylltu gyda BCMS a EID Cymru
- Cofnodion diadell a buches
- Meddyginiaethau a thriniaethau (gan gynnwys casglu defnydd gwrthfotig)
- Diweddarau'r meddalwedd yn digwydd yn awtomatig
 - Lleihau gwaith papur
 - Llyfr Rheolaeth FAWL
 - Cynllun Iechyd
 - Cefnogaeth am ddim

Cofrestrwch ar: www.farmrecords.wlbp.co.uk

Am fwy o wybodaeth cysylltwch â:

01970 636688

healthplan@wlbp.co.uk

Ymwrthedd Gwrthficrobaidd mewn anifeiliaid a'r amgylchedd

Mae Cynhyrchwyr Cig Oen ac Eidion Cyf (WLBP) yn chwarae rôl bwysig yn yr ymgyrch i frwydro yn erbyn ymwrthedd gwrthficrobaidd (AMR) mewn anifeiliaid ac yn yr amgylchedd yng Nghymru.

Ynghyd â'i sefydliadau partner, mi wnaeth WLBP lansio prosiect Arwain DGC (Defnydd Gwrthficrobaidd Cyfrifol) Cymru fis diwethaf.

Mae Arwain DGC yn adeiladu ar waith arloesol prosiect blaenorol - Arwain Vet Cymru (AVC). Mae'r prosiect hwn yn canolbwyntio ar wella'r broses o bresgripsiynu gwrthfotigau i wartheg a defaid trwy rwydwaith Cymru-gyfan o Bencampwyr Presgripsiynu Milfeddygol. Wedi hynny, y rhwydwaith yw'r glasbrint ar gyfer cynlluniau tebyg yn y DU ac yn fyd-eang.

Caiff AMR ei ystyried fel her 'lechyd Cyfunol' fyd-eang, ac mae galw am weithredoedd aml-sectoraidd brys. Wrth ddisgrifio'r mater, mae Sefydliad Iechyd y Byd wedi dweud, "heb weithredu brys, rydym ar drywydd cyrraedd cyfnod ôl-gwrthfotig, lle all heintiau cyffredin ac anafiadau bach ladd unwaith eto."

Mae Arwain DGC yn dod â chydweithredwyr profiadol ynghyd i gyflwyno rhaglen sy'n mynd i'r afael ag AMR mewn anifeiliaid a'r amgylchedd.

Wedi'u cynnwys yn y rhaglen mae rhanddeiliaid amaethyddol allweddol o Gymru (Menter a Busnes, Cynhyrchwyr Cig Oen ac Eidion Cyf a'r Welsh Agricultural Organisation Society) ynghyd â sefydliadau academiaidd (Prifysgol Bryste ac Ysgol Gwyddor Filfeddygol Prifysgol Aberystwyth) a'r partneriaid cyflawni milfeddygol (Iechyd Da a Milfeddygon Gogledd Cymru).

Mae Arwain DGC yn cyd-fynd yn agos iawn gyda chynllun pum mlynedd Llywodraeth Cymru, *Ymwrthedd Gwrthficrobaidd mewn Anifeiliaid a'r Amgylchedd: Cynllun Gweithredu (2019–2024)*. Mae'r prosiect yn cael ei gyllido drwy Cymunedau Gwledig Llywodraeth Cymru - Rhaglen Datblygu Gwledig 2014–2020, a ariennir gan Lywodraeth Cymru a

Arwain DGC

Defnydd Gwrthficrobaidd Cyfrifol
Responsible Antimicrobial Use

Chronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig.

Menter a Busnes (MaB) sydd yn arwain y prosiect ar y cyfan, gyda phob partner yn gyfrifol am elfennau arbenigol o'r prosiect a'i ffrydiau gwaith, sy'n cynnwys:

- Ymestyn y Rhwydwaith o Bencampwyr Presgripsiynu Milfeddygol a ddatblygwyd o'r blaen gan brosiect Arwain Vet Cymru.
- Gosod cod ymddygiad gwirfoddol ar gyfer presgripsiynu triniaethau gwrthficrobaidd ar draws arferion fferm.
- Defnyddio technoleg newydd sbon ar ffermydd i leihau'r angen ar gyfer triniaethau gwrthficrobaidd
- Adnabod cysylltiadau rhwng defnydd o driniaethau gwrthficrobaidd ac ymwrthedd gwrthficrobaidd
- Adnabod patrymau o ddefnyddio triniaethau gwrthficrobaidd yn y diwydiant ceffylau.
- Darparu gwybodaeth ffeithiol i ffermwyr a milfeddygon.

Yn anad dim, mae WLBP yn defnyddio Cyfrifiannell Defnyddio Triniaethau Gwrthficrobaidd (AMU) i gasglu data ar ddefnyddio triniaethau gwrthficrobaidd ar ffermydd defaid, biff a llaeth yng Nghymru.

Mae'r dechnoleg hon yn cefnogi ffermwyr a milfeddygon wrth iddynt gasglu data ar anifeiliaid a'r amgylchedd er mwyn gwella cynhyrchiant a llesiant yn ogystal â lleihau'r defnydd o driniaethau gwrthficrobaidd. Bydd data AMU o hyd at 4,500 o ffermydd yn cael ei ddefnyddio i gynhyrchu adroddiadau defnydd (unigol) manwl. Bydd y data yn helpu dod o hyd i glefydau isglinigol gan alluogi newidiadau rheoli fferm, rhwystro brigiadau o achosion, neu alluogi triniaeth heb ddefnyddio gwrthfotigau.

Arwain DGC

Defnydd Gwrthficrobaidd Cyfrifol
Responsible Antimicrobial Use

Cysylltu arbenigwyr diwydiant, ymchwilwyr, ffermwyr a milfeddygon i arwain y ffordd o ran defnydd gwrthficrobaidd cyfrifol yng Nghymru

Menter a Busnes

Treialu technoleg amaethyddol, sydd ar flaen y gad, ar 12 fferm prawf o'r cysyniad

Cynnal profion ar dros 200 o geffylau er mwyn rhoi cyngor ar y ffordd orau i AMU

Cyflwyno rhaglenni cyfnewid gwybodaeth ar stiwardiaeth AM i filfeddygon, ffermwyr a pherchnogion ceffylau

Prifysgol Bryste

Casglu 1,800 o samplau amgylcheddol oddi ar ffermydd a'u dadansoddi ar gyfer AMR

Archwilio'r ffactorau sy'n sbarduno AMR

Dylunio rhaglen fonitro AMR gweithredol gwirfoddol i Gymru

Cynhyrchwyr Cig Oen a Bîff o Gymru

Monitro AMU ar >4,500 o ffermydd yn ystod yr astudiaeth a dadansoddi unrhyw dueddiadau

Ehangu'r cyfrifiannell defnyddio triniaethau AM i gyrraedd mwy o ffermwyr yng Nghymru

Cysylltu data syndromig â data ar AMU

Prifysgol Aberystwyth

Ehangu'r rhwydwaith llwyddiannus o Hyrwyddwyr Presgripsiynu Milfeddygol

Datblygu canllawiau clinigol cydweithredol ar gyfer milfeddygon gwartheg a defaid, yn ogystal â datblygu cod ymddygiad gwirfoddol ar gyfer presgripsiynu milfeddygol

Ymchwilio i'r defnydd o wrthfotigau yn niwydiant ceffylau

Iechyd Da

Cysylltu ffynonellau o ddata gan filfeddygon ar achosion o glefyd

Treialu'r defnydd o ap asesu risg i wella biddiogelwch fferm

Dylunio a threalu rhaglen fonitro clefydau syndromig ar gyfer cynllun Cymru-gyfan.

AM = gwrthficrobaidd
AMR = ymwrthedd gwrthficrobaidd
AMU = defnydd o driniaethau gwrthficrobaidd

Cynhyrchwyr Cig Oen ac Eidion Cymru Cyf - Cynllun Gwarant Fferm Da Da Byw Cymru (FAWL), 2022 Safonau FAWL

Fe fydd y safonau newydd yn dod i rym ar y 1af o Fai
ac yn cael ei asesu arno o'r 1af o Orffennaf 2022

Cyf	Safonol	Diwygiad	Esboniad
	Cyffredinol	Mae pob cyfeiriad at ddeddfwriaeth yr UE yn y safonau wedi'u dileu	Nid yw'r DU bellach yn rhan o'r UE
1g	Statws Sicrwydd	Ychwanegiad – “Os yw da byw yn teithio drwy ganolfan gasglu, rhaid rhoi sicrwydd i'r ganolfan gasglu.”	Er mwyn cynnal cywirdeb y gadwyn gyflenwi cig gyfan
3g	Porthiant stoc	Ychwanegiad – “Rhaid i [bwyd anifeiliaid] fod yn hawdd eu hadnabod gyda gwahanol borthiant wedi'i storio ar wahân i'w gilydd er mwyn lleihau'r risg o groeshalugi. Mae'n arbennig o bwysig bod unrhyw borthiant meddyginiaethol yn cael ei gadw ar wahân a'i labelu'n glir.”	Er mwyn lleihau'r risg o gamgymeriadau wrth fwydo
4b	Defnyddio paent a chadwolyn	Wedi'i ddileu	Ni chodwyd unrhyw gydymffurfiaeth yn erbyn y safon ers blynnyddoedd lawer
7b	Cyflwr y da byw	“Rhaid i dda byw fod yn: • yn iach ac wedi'i amddiffyn rhag poen, ofn, afiechyd ac anaf. • Wedi'i fwydo a'i ddyfrio'n dda, yn rhydd o newyn a syched gyda diet sy'n cynnal iechyd ac egni. • dangos cyflwr corff priodol. • cyfforddus a diogel rhag tywydd eithafol. • cynnwys yn eu hamgylchedd ac yn rhydd o anghysur • yn gallu ymddwyn mewn modd naturiol”	Wedi'i gynnwys i danlinellu pwysigrwydd iechyd a lles anifeiliaid i'r cynllun
7c	Cymhwysedd stocmyn	Rhaid i holl bersonél y fferm sydd â chyfrifoldeb am dda byw ac am weithrediadau ffermio (gan gynnwys unrhyw gontractwr a gyflogir) fod yn gymwys	Ychwanegodd yr ymadrodd mewn cromfachau “(gan gynnwys unrhyw gontractwr a gyflogir)” i nodi bod angen i'r holl bersonél sy'n delio â stoc a gweithrediadau ffermio yn gyffredinol fod yn gymwys yn yr hyn y maent yn ei wneud.
7g	Nwyddau trydan	Ailgyflwyno - “Gwaherddir defnyddio nodau trydan.”	Safon wedi'i hailgyflwyno yn dilyn pryderon a godwyd gan gynlluniau sicrwydd eraill mewn mannau eraill
8c	Adolygiad blynyddol o iechyd a lles da byw	Rhaid cynnal adolygiad blynyddol o iechyd a lles da byw gyda milfeddyg y fferm. Bydd disgwyl i'r milfeddyg adolygu: Wedi'i ychwanegu mewn print trwm ym mhwynt 3: (3) y defnydd o wrthfotigau, gan gynnwys y Gwrthfotigau Blaenoriaeth Uchaf o Bwysigrwydd Critigol (HP-CIAs) (os o gwbl), amcangyfrif y defnydd cyfartalog fel mg/kg (yn unol â pharamedrau safonol y diwydiant) gan ddefnyddio gwefan Cofnodion Fferm WLBP i gyfrifo a chofnodi'r canlyniad .	Dyma'r gwelliant pwysicaf i safonau presennol FAWL. Mae'r llywodraeth a defnyddwyr yn poeni am wrthwynebiad i wrthfotigau. Mae angen inni ddangos bod ffermwyr yn defnyddio'r meddyginiaethau hyn yn gyfrifol neu efallai na fyddwn yn gallu cael gafael ar rai ohonynt. Mae angen data arnom fel tystiolaeth i brofi defnydd cyfrifol. Gall milfeddygon, gan ddefnyddio ein gwefan, gyfrifo'r defnydd cyfartalog yn unol â normau cytûn y diwydiant a'r llywodraeth. Bydd hynny'n cryfhau llaw ffermio'n sylweddol yn ein dadl dros fynediad parhaus at rai meddyginiaethau pwysig iawn
9i	Cyflenwad dŵr	(a) Wedi'i ddileu yn y safon flaenorol “sydd y tu allan” ar ôl “Pob da byw”. Nawr yn darllen: Rhaid i bob da byw gael cyflenwad da o ddŵr ffres ar gael bob amser. (b) Ychwanegwyd hefyd: “Dylai fod gan gyflenwadau dŵr preifat (fel tyllau turio) gyflenwad arall ar gael rhag ofn y bydd argyfwng.”	(a) Egluro bod yn rhaid i bob stoc gael mynediad at ddŵr glân, nid dim ond y rhai sydd y tu allan (b) Sicrhau bod ffynonellau dŵr eraill ar gael pe bai ffynonellau preifat megis ffynhonnau'n sychu.
11e	Cofnod triniaeth	Gofynnir i aelodau ychwanegu ‘Rheswm dros driniaeth’ yn y Llyfr Cofnodion Meddyginiaeth wrth nodi'r defnydd o unrhyw feddyginiaeth berthnasol	Yn flaenorol, roedd hwn wedi bod yn argymhellid mewn safon flaenorol
12d	Cyfleusterau geni	Newydd: “Rhaid cael cyfleusterau priodol i dda byw i roi genedigaeth dan do gyda chyfleusterau ar gael i wahanu mamogiaid/buchod oddi wrth weddill y grŵp os oes angen; gwelyau glân a sych yn cael eu darparu a'u hadnwyddu'n rheolaidd; goleuo i alluogi archwilio da byw yn agos; cyfleuster atal (e.e., mathru; giât lloia) sydd ar gael i'w ddefnyddio pan fydd da byw yn rhoi genedigaeth, os oes angen.”	Er bod gan fersiynau blaenorol o'r safonau ddarpariaeth ar gyfer wyna neu loia yn yr awyr agored, ystyriwyd ei bod yn briodol cael safonau a oedd yn cyfeirio at eni dan do hefyd.
13g	Anifeiliaid anafus	Wedi ychwanegu: “Rhaid i dda byw allu cario eu pwysau ar y pedair coes a cherdded ar y cerbyd heb gymorth.”	Cydymffurfio â chodau ymarfer a deddfwriaeth

14a	Amgylchedd Fferm	Safon wedi'i hailddatgan: “Rhaid i amgylchedd y fferm, ei dŵr, ei phridd na'i aer beidio â chael ei amharu na'i lygru gan reolaeth y fferm na'i harferion ffermio.”.	Tanlinellu ymrwymiad y cynllun i weithio i leihau'r risg o lygredd amgylcheddol o arferion ffermio
14d	Rheoliad Llywodraeth Cymru	Datganiad o bolisi cyffredinol – “Rhaid i aelodau FAWL gydymffurfio ag unrhyw reoliad gan Lywodraeth Cymru sy'n berthnasol i reoli llygredd amaethyddol yng Nghymru, pan ddaw i rym cyfreithiol.”	Mae rheoleiddio amgylcheddol (yn ymwneud ag ansawdd dŵr, yn arbennig) yn esblygu yng Nghymru. Er bod ganddo bolisi cyffredinol o gydymffurfio â'r rheoliadau, mae cynllun FAWL wedi ymrwymo i weithio'n sympathetig gydag aelodau gan y gofynnir iddynt addasu i reolau newydd.
16a-c	Cyfleusterau storio	Mae safon flaenorol wedi'i rhannu'n dair, sef (a) Cyfleusterau storio cyffredinol (b) slyri, dŵr budr, elifiant silwair (c) Storio silwair	Am fwy o eglurder ac i danlinellu rôl storio digonol wrth leihau bygythiad llygredd.
16e	Pentyrrau maes dros dro	Ychwanegwyd at y gofyniad blaenorol: “Ni ddylai tail sy'n cael ei storio y tu allan mewn cae fod mewn cae sy'n agored i lifogydd, yn mynd yn ddwrlawn, neu'n agos at ddŵr wyneb, dyfrdwl draen tir, ffynnon neu ffynnon.” Ac yn ogystal, wedi'i ail-eirio o'r safon flaenorol: “Ni ddylai gael ei leoli mewn unrhyw safle unigol am fwy na 12 mis yn olynol na'i leoli yn yr un lle ag un cynharach a ddefnyddiwyd yn y ddwy flynedd ddiwethaf.”	Roedd cyfeiriad at lifogydd ac ati i fod i leihau'r bygythiad o lygredd. Mae'r gofyniad na ddylai tomenni dros dro gael eu lleoli yn yr un lle am fwy na 12 mis yn olynol yn fwy ymarferol nag awgrymu eu hail-leoli bob blwyddyn fel yn y safon flaenorol.
16f	Olew tanwydd	Wedi ychwanegu: “Rhaid storio olew tanwydd yn ddiogel mewn cyfleusterau cadarn sy'n lleihau'r risg o lygru'r amgylchedd.”	Tanlinellu pwysigrwydd storio digonol
17a	Defnyddio slyri, dŵr budr, elifion silwair	“Rhaid cymhwyso'r rhain ar dir yn unol â COGAP neu reoliadau i leihau'r risg o lygredd dŵr, arogleuon annerbyniol, cywasgu pridd neu ddfrod amgylcheddol arall.”	Gofyniad blaenorol ar wasgaru yn agos at ddŵr a nodir mewn safon arall - 17h
17b	Tail solet	Wedi'i ddileu o'r safon flaenorol “(mewn NVZ mae gofynion cyfreithiol eraill)”	Gan ragweld newidiadau rheoleiddio
17d	Gwrtaith nitrogen	Newydd – “Cyn rhoi unrhyw wrtaith nitrogen (o ba bynnag ffynhonnell) dylid cynnal archwiliad maes i asesu'r risg o lygru dŵr wyneb, gan roi sylw arbennig i'r tywydd ar y pryd. Rhaid gwneud cais am wrtaith a chalch ar adeg briodol o'r flwyddyn gan gymryd i ystyriaeth y cyfyngiadau a osodir gan reoliad. Dylai pob cais fod yn unol â chynllun rheoli maetholion y fferm. Rhaid cadw cofnodion cais.”	Annog aelodau'r cynllun i leihau'r risg o lygredd o ddefnyddio gwrtaith nitrogen
17e	Gwrteithiau artiffisial a dŵr wyneb	Newydd – “Wrth daenu gwrtaith nitrogen a weithgynhyrchwyd, dylid cymryd gofali i sicrhau nad yw'n cael ei wasgaru yn agosach na 2 fetr at ddŵr wyneb.”	Annog aelodau'r cynllun i leihau'r risg o lygredd dŵr o ddefnyddio gwrtaith nitrogen
17f	Gwrtaith organig, elifiant ac agosrwydd at ddŵr	Newydd – “Ni ddylai tail ac elifiant organig gael eu taenu o fewn 10 metr i ddŵr wyneb oni bai eu bod yn defnyddio offer taenu manwl gywir (sioe ôl-gerbyd, bar driblo neu system chwistrellu) ac os felly ni chaiff neb daenu tail organig o fewn 6 metr i ddŵr wyneb. Dim taenu o fewn 50 metr i dwll turio, sbring neu ffynnon.”	Annog aelodau'r cynllun i leihau'r risg o lygredd dŵr o ddefnyddio tail ac elifiant organig
17g	Deunyddiau organig	Wedi'i danlinellu wedi'i ychwanegu at y safon flaenorol – “Gellir defnyddio deunyddiau organig fel gweddillion treuliad neu laid carthion ar dir er budd amaethyddol <u>os cydymffurfir â'r ddeddfwriaeth briodol a chytundebau eraill (e.e. PAS 100; PAS 110; Cynllun Sicrwydd Biosolids [BAS])</u> .” “Wedi'i danlinellu wedi'i ychwanegu at y safon flaenorol – “Gellir defnyddio deunyddiau organig fel gweddillion treuliad neu laid carthion ar dir er budd amaethyddol os cydymffurfir â'r ddeddfwriaeth briodol a chytundebau eraill (e.e. PAS 100; PAS 110; Cynllun Sicrwydd Biosolids [BAS])”	I adlewyrchu datblygiad y cynllun Sicrwydd Biosolidau ers yr adolygiad safonau diwethaf
17j	Offer cais PPP gan gynnwys Chwistrellwyr Cnydau	Ailysgrifennu safonol – “Mae angen gwirio sachau pen, chwistrellwyr llaw neu chwistrellwyr cerddwyr yn rheolaidd i sicrhau bod plaladdwyr yn cael eu defnyddio'n gywir ac yn effeithlon: mae angen cadw cofnodion archwilio. Rhaid profi chwistrellwyr ffyniant 3 metr ac iau cyn bod y peiriant yn 5 oed ac yna ei ailbrofi bob 6 blynedd. Rhaid profi chwistrellwyr ffyniant dros 3 metr cyn eu bod yn 5 oed; dros 5 oed, mae angen iddynt fod wedi cael eu profi o fewn y 3 blynedd diwethaf ac yna eu hail-brofi bob 3 blynedd.”	Gofyniad i chwistrellwyr cerddwyr gael eu gwirio'n rheolaidd yn ogystal â chynnwys bagiau cefn a llaw. Esboniad o brofion ar gyfer chwistrellwyr ffyniant. Cyfeiriad at derfyn amser yn y safon flaenorol wedi'i ddileu